

[Poul Hansen (Kalundborg).]

det ville være forkert at gå uden om. Det er påstanden om, at de foretagne løsladelser skulle være en hån imod alt det, modstandskampen stod for, at løsladelse skulle betyde det samme som, at de tunge ofre er bragt forgæves, og at de faldnes minde værres. Jeg synes ikke, at denne opfattelse kan være rigtig. Storheden i modstandskampen og i den uegennyttige og selvopofrende indsats, som blev øvet, kan ikke blive mindre, hvadenten man følger den ene eller den anden benådningspraksis; den vil dog leve og lyse i vort lands historie, uanset det antal år, landssvigerne holdes indespærret, dens betydning vil være lige stor.

Der måtte efter besættelsestiden komme et opgør med dem, der var besættelsesmagtens håndlangere. Vi fik dette opgør, samfundet udtalte sin dom og sin fordømmelse af de onde gerninger, der blev begået, og af dem, der begik dem. Også denne dom står fast. Om den enkelte sidder inde kortere eller længere, hans gerninger er lige fuldt fordømt. Man kan heller ikke efter min opfattelse, således som det er blevet gjort, gøre gældende, at fremtidige landsforrædere altså, som man siger, kan regne med at slippe billigt. Justitsministeren har her gjort opmærksom på retsopgørets omfang, på de afsagte dødsdomme, de foretagne henrettelser, på de mange og lange indespærringer, som har fundet sted. Vi håber ikke, at spørgsmålet om landsforræderi, som vi engang har oplevet, påny skal blive aktuelt; men skulle det ske, må de pågældende regne med, også efter hvad der i dag foreligger, at samfundet reagerer hårdt.

Må jeg endvidere sige, at jeg synes, der er noget foruroligende ved den karakter, en del af protestbevægelsen har fået; gennem den måde, hvorpå visse kredse reagerer, får man en fornemmelse af, at modstandskampen efter deres opfattelse ligesom skulle være ført alene af hensyn til opgøret med landssvigerne. Det vigtigste i kampen mod undertrykkelsen var dog den positive side af sagen: at genvinde landets og folkets frihed, at genoprette et rets-samfund, hvortil der også hører humane strafferetsprincipper, påny at sætte respekten for mennesket og det menneskelige i højsædet, den respekt for menneskelige værdier, som nazismen på afskyelig måde

trampede under fode. Hele denne positive side af modstandskampen, af frihedsbevægelsen, må dog også få konsekvenser, når man skal tage stilling til de dømte landssvigerne, der afsoner fængselsstraffe. Det er rigtigt, at adskillige af dem har meget bestialske ugerninger på samvittigheden, det vil jeg på ingen måde se bort fra; men der må dog gælde det samme for dem som for andre forbrydere, at to hensyn må tilgodeses. Det ene er hensynet til befolkningens retsfølelse, det, der i diskussionen har været ført så stærkt frem. Jeg synes, at dette hensyn for fremtiden må kunne tilgodeses ved den fremtidige benådningspraksis, som justitsministeren i sin redegørelse her har angivet at ville følge, og som jeg for mit vedkommende kan være enig i. Det andet hensyn er det, der med et skrækkeligt ord hedder resocialisering, det, som jeg vil oversætte til det menneskelige hensyn, at man skal søge at gøre fangerne, uanset hvem de er, skikket til såvidt muligt at vende tilbage til et normalt samfundsliv. Selvom man kan sige, at de dømte ved deres gerninger har stillet sig selv udenfor enhver menneskelig hensyntagen, synes jeg, at det øvrige samfund for sin egen skyld må anlægge alment menneskelige og humane betragtninger også her. Det er klart, at man ved bedømmelsen af, om de dømte til sin tid kan vende tilbage til samfundet, må tage alle de forhold i betragtning, som jeg nævnte før, først og fremmest naturligvis det meget vigtige hensyn til borgernes sikkerhed. Det ligger i sagens natur, at bedømmelsen af disse forhold ikke kan og heller ikke bør gøres til genstand for offentlig diskussion, alle disse individuelle forhold kan man ikke kaste ud til offentlig diskussion. Vi har jo set i diskussionen om dem, der senest er blevet løsladt, og hvorom offentligheden har fået meddelelse, hvorledes pressen kan fortælle om de ugerninger, de pågældende har begået. Man kan fremhæve, at de udnyttede landets særlige situation til på den usleste og groveste måde at falde landsmænd i ryggen, og man kan spænde alt dette meget stærkt op, hvilket unægtelig i visse tilfælde er gjort, men i almindelighed vil justitsministeren heroverfor være afskåret fra overfor offentligheden at redegøre for de momenter og forhold, som har motiveret løsladelsen